

Vyjádření KHV k dokumentu Závěrečné vyhodnocení programu výzkumu, vývoje a inovací NÁVRAT na úrovni poskytovatele

schváleno a upraveno ve smyslu připomínek ze 126. zasedání KHV 10. 9. 2020

Celkový počet návrhů projektů podaných do tohoto programu byl pouze 35, z nichž 19 projektů bylo podpořeno. Potenciální srovnávací skupina žádajících, ale nepodpořených, tudíž čítá patnáct projektů. Pro tak malé počty pozorování bohužel nemělo smysl shromažďovat kvantitativní data o dopadech programu a pokoušet se z nich něco počítat. Je to velká škoda, protože evaluační otázka, jestli by se vrátila daná osoba i bez podpory z tohoto programu, je klíčová pro jeho vyhodnocení. Nabízela se sice možnost udělat s těmito málo subjekty hloubkové rozhovory, které by se na rozklíčování dané otázky zaměřily, ale to by vyžadovalo nemalé zdroje a lze pochopit, proč k tomu poskytovatel u tak malého programu nepřistoupil.

Hodnotící zpráva podává standardní popis průběhu programu, struktury podpořených subjektů, přehled a typy jejich výsledků, které byly zaznamenány v IS VaVal. Jak je uvedeno výše, hodnocení se z pochopitelných důvodů nepokoušelo hledat odpověď na (kontrafaktuální) otázku, jestli se podpoření vrátili díky podpoře z programu anebo z jiných důvodů. Je však potom nešťastné, že se zpráva v části 3.2 Přínosy programu (str. 11-12) pouští do tvrzení ohledně dopadů programu, která nejsou bez provedení odpovídající analýzy podložená, a tudíž spekulativní. Např.: „Hlavním přínosem programu bylo, že *přilákal* špičkové a perspektivní výzkumné pracovníky ze zahraničí...“... „Byl *stimulován* jejich zájem o práci v českém výzkumném prostoru“, „Program *přispěl* také k návratu post-doků“, apod. Taková tvrzení předpokládají prokázání příčiny a následku mezi podporou a návratem, resp. aktivitami nebo výsledky podpořených subjektů. Bez prokázání kauzálního dopadu programu je se nutné v textu jeho hodnocení takových tvrzení vyvarovat. Doporučujeme požádat poskytovatele, aby text hodnotící zprávy odpovídajícím způsobem revidoval.

Program by byl příliš malý, i kdyby proběhl v plánovaném rozsahu. Je otázka, do jaké míry může tak malý program přinést pozitivní dopady na úrovni systému vědy a výzkum jako celku, tj. nikoliv pouze pro jednotlivé příjemce, a jestli je účelné poskytovat programy tak malého rozsahu. Program navíc probíhal v prostředí, kde bylo na podporovaný typ aktivit poskytováno financování z řady jiných zdrojů. Do budoucna doporučujeme, aby byly v závěrečných hodnotících zprávách programů účelové podpory rozebrány jejich dopady na systém jako celek – například i z hlediska jejich velikosti – a analyzovány jejich interakce s jinými programy v širším kontextu.